मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत उत्तन ते विरार या टप्पा-१ मधील सागरी सेतू मार्गाची जोडरस्त्यासह उभारणी करण्याकरिता सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणे तसेच विरार ते पालघर या टप्पा-२ मधील सागरी सेतू मार्ग उभारणाकरिता सुसाध्यता अहवाल व सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यास तत्त्वत: मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक:- एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.२२४/नवि-७ मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई-३२. दिनांक:- ९५ मार्च, २०२४.

प्रस्तावना:-

मुंबई शहर व उपनगराच्या सर्वांगीण विकासासाठी जमीन हा एक महत्त्वाचे स्रोत असून, शहराच्या विकासासाठी जिमनीचा अत्यंत कार्यक्षमपणे वापरणे अत्यंत आवश्यक आहे. उत्तर उपनगरामध्ये मोठ्या संख्येने लोक राहतात आणि विविध कामांसाठी दक्षिणेकडील बेटाच्या शहरी भागाकडील बाजुला दररोज प्रवास करतात. उपनगरे आणि मुख्य मुंबई दरम्यान वाहतुकीच्या सुविधांना अधिकाधिक महत्त्व प्राप्त होत आहे. सध्या उत्तर मुंबईहून दक्षिण मुंबई भागाकडे जाणारे पश्चिम उपनगराचे प्रवासी सध्या एस.व्ही. रोडचा आणि पश्चिम द्रुतगती मार्गाचा वापर करतात. हे दोन्ही रस्ते सध्याच्या वाहतुकीला अपुरे पडत असल्यामुळे वाहनांची गर्दी होते आणि त्यामुळे प्रवासाचा वेळ वाढून इंधनाचा सुद्धा अधिक प्रमाणात अपव्यय होत आहे. वांद्रे आणि अंधेरीसारख्या मुख्य उपनगरापासून पालघरसारख्या उत्तर बाजूच्या शहरांपर्यंत पर्यायी मार्ग वाढविण्याची गरज आहे.

मुंबई आणि एमएमआरच्या बऱ्याचशा भागाला अरबी समुद्र लाभला आहे. अशावेळी मुंबईतील रस्ते वाहतूक कोंडी दूर करण्यासाठी जलवाहतुकीचा वा सागरी सेतूचा पर्याय का पुढे आणू नये या विचारातून सागरी सेतू प्रकल्प हाती घेण्यात आला. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास मंडळामार्फत (एमएसआरडीसी) निरमन पॉईट ते वांद्रे असा सागरी सेतू बांधण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. यातील वरळी ते वांद्रे सागरी सेतू महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत पूर्ण करण्यात आला असून सध्या वाहतुकीसाठी वापरात आहे. तर निरमन पॉईंट ते वरळी हा किनारा मार्ग प्रकल्प बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत हाती घेण्यात आला असून त्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. तसेच

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत वरळी ते वांद्रे सागरी सेतूचा विस्तार वर्सीव्यापर्यंत करण्याचा निर्णय घेतला असून या प्रकल्पाचे काम सध्या सुरू आहे. पुढील जोडणीकरिता बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून वर्सीवा-दिहसर-भाईंदर या मुंबई उत्तर सागरी किनारा (नॉर्थ कोस्टल रोड) मार्गाचे काम हाती घेतले आहे. आता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने भाईंदरपासून पुढे पालघर पर्यंत जोडणीकरिता उत्तन ते विरार (टप्पा-१) व विरार-पालघर ((टप्पा-२) हा असा सागरी सेतू मार्ग विकसित करण्याचे करण्याचे निश्चित केले आहे. सदर प्रकल्प उभारण्याबाबत प्राधिकरणाच्या दि.१० मार्च, २०२३ रोजी झालेल्या १५४व्या बैठकीतील झालेला ठराव क्रमांक १६४१ अन्वये मान्यता दिलेली आहे. याबाबी विचारात घेऊन, प्राधिकरणाने दि.११.०३.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने सदर दोन्ही प्रकल्पांच्या उभारणीस तत्त्वतः मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

- 9. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत उत्तन ते विरार (टप्पा-१) सागरी सेतू मार्गाचा त्याच्या जोडरस्त्यांसह प्रकल्प उभारण्यास सविस्तर प्रकल्प अहवाल अंतिम होण्याच्या अधीन या शासन निर्णयाद्वारे शासनाची तत्वत: मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.
- २. उत्तन ते विरार सागरी सेतू मार्गासाठी बाह्य कर्ज/वित्तीय संस्था यांच्याकडून महत्वाकांक्षी पायाभूत प्रकल्पांसाठी अंमलबजावणीकरिता घ्यावयाच्या बाह्यसहाय्यित कर्जासंदर्भात आर्थिक व्यवहार विभाग, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या दि.१६.०५.२०१७ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनात विहित केलेल्या सर्व अटी व शर्तींच्या अधीन कर्ज उभारण्यास तत्वत: मंजुरी प्रदान करण्यात येत आहे.
- 3. तसेच विरार ते पालघर या टप्पा-२ मध्ये घ्यावयाच्या सागरी सेतू मार्ग प्रकल्प उभारण्यासाठी सुसाध्यता अहवाल तयार करणे व त्यानुसार सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी शासनाची तत्वत: मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.
- ४. टप्पा-१ व टप्पा-२ प्रकल्पांचा सुसाध्यता अहवाल व सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी येणारा सर्व खर्च प्राधिकरणाने स्वनिधीतून करावा.
- ५. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने उत्तन ते विरार (टप्पा-१) व विरार ते पालघर (टप्पा-२) या सागरी सेतू मार्ग प्रकल्पांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल शासनाच्या मंजुरीकरिता सादर करावेत.
- ६. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेद्वारे हाती घेतलेल्या वर्सोवा- दिहसर -भाईंदर या सागरी किनारा मार्गाचे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाद्वारे प्रस्तावित उत्तन ते विरार (टप्पा-१) या सागरी सेतू मार्गाशी आवश्यक जोडणी (Interchanges) व एकात्मिकीकरण करण्याच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिका व मुंबई महानगर प्रदेश प्राधिकरण आवश्यक सर्व माहितीचे आदानप्रदान करून योग्य समन्वय राखावा.

- **२.** सदरचा शासन निर्णय वित्त विभाग अनौ. संदर्भ क्र.१६९/व्यय-३, दि.१२.०३.२०२४ अन्वये दिलेले अभिप्राय तसेच मा. मंत्रीमंडळाने दि.१३.०३.२०२४ रोजी घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- **३.** सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२४०३१५२१५०२७०८२५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय चौधरी) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल महोदय यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री महोदय यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई.
- १०)महालेखापाल (लेखापरिक्षा/लेखाअनुज्ञता-१/२), महालेखापाल कार्यालय, मुंबई/नागपूर.
- ११) संचालक, लेखा व अधिदान कार्यालय, मुंबई.
- १२) संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई.
- १३)कार्यासन अधिकारी, कार्यासन-१४४४, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४)कार्यासन अधिकारी, व्यय-३/ऋण व हमी/अर्थबळ/अर्थ-१६, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५)कार्यासन अधिकारी, नवि-४/नवि-३१, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६)निवडनस्ती (नवि-७)